

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A.**

Autor opracowania:
mgr Magdalena Drabent

Poznań, maj 2022 r./sierpień 2022 r.*/ maj 2023 r.**

*NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIĄ ZMIANY W PROJEKCIE MPZP WPROWADZONE W WYNIKU:
DOKONANYCH UZGODNIEŃ ORAZ UWAG

**PROGNOZA ZAKTUALIZOWANA NA ETAP PONOWNEGO WYŁOŻENIA DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

Spis treści

I. WSTĘP	4
1. Podstawy formalno-prawne opracowania	4
2. Cele i zakres opracowania.....	5
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	5
4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu	6
II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	8
1. Położenie obszaru badań	8
1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy	8
1.2 Położenie geograficzne.....	9
1.3 Położenie w lokalnym i ponadlokalnym systemie powiązań przyrodniczych	9
2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu	13
3. Charakterystyka fizjograficzna terenu.....	13
3.1. Rzeźba terenu i geomorfologia.....	13
3.2. Budowa geologiczna i litologia.....	14
3.3. Surowce naturalne	14
3.4. Wody powierzchniowe	14
3.5. Wody podziemne	15
3.6. Warunki glebowe	15
3.7. Szata roślinna i fauna.....	16
3.8. Klimat lokalny	16
4. Wartości kulturowe.....	17
5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych	18
6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	18
6.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	18
6.2. Zagrożenie klimatu akustycznego	20
6.3. Degradacja środowiska wodnego	20
6.4. Pola elektromagnetyczne	21
III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH	21
1. Cele projektu planu miejscowego	21
2. Ustalenia projektu planu miejscowego	22
3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami.....	23
4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego.....	24
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO	25
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM	25
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	29
1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	29
2. Emitowanie hałasu	30
3. Oddziaływanie na krajobraz, szatę roślinną i różnorodność biologiczną	31
4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę	36
5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	38
6. Oddziaływanie na faunę.....	40
7. Oddziaływanie na zasoby naturalne	41

8. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego	42
9. Oddziaływanie na ludzi.....	42
10. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe.....	44
11. Oddziaływanie transgraniczne	44
VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	44
VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	45
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	47

I. WSTĘP

1. Podstawy formalno-prawne opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika przede wszystkim z zapisów:

- art. 51, ust. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- art. 17, pkt. 4 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 46 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt: koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planu zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju, wyznaczając ramy do późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którym burmistrz gminy „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy, projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przekazywane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

Prognoza jest sporządzana obowiązkowo do każdego projektu planu miejscowego lub jego zmiany. Organ opracowujący dokument jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiana, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, czyli Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1, ust. 3-5 ustawy

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A.

o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

2. Cele i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Do głównych celów przedmiotowego opracowania należą:

- 1) diagnoza obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;
- 2) określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- 3) ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych w projekcie planu;
- 4) przedstawienie możliwości rozwiązań ultymatywnych eliminujących, bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem planu wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń.

W niniejszej dokumencie analizie i ocenie poddano projekt mpzp zawierający ustalenia realizacyjne oraz załącznik graficzny w skali 1:2000.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania przedmiotowego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu mpzp oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A sporządzono w oparciu o dostępne materiały archiwalne, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. W opracowaniu wykorzystano następujące materiały planistyczne i kartograficzne:

- 1) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A, maj 2022 r.;
- 2) Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla terenu gminy Swarzędz, DETAL INVEST-EKO, Poznań 2006 r.;
- 3) Mapa sytuacyjno-wysokościowa, w skali 1: 1000;
- 4) Mapa hydrogeologiczna Polski, N-33-131-C Swarzędz, w skali 1:50000;
- 5) Mapa hydrograficzna, N-33-131-C Swarzędz, w skali 1:50000;
- 6) Mapa sozologiczna, N-33-131-C Swarzędz, w skali 1:50000;
- 7) Mapa glebowo-rolnicza, , w skali 1:50000;
- 8) Mapa geologiczno-gospodarcza Polski, w skali 1:50000, 1998;
- 9) Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1:500000, Kleczkowski A.S., Kraków, 1990;
- 10) Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, w skali 1:50000, PIG, 1988;
- 11) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz.

Źródło informacji stanowiła również literatura specjalistyczna i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) Kaniecki A., 2002, „Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1:50 000”, Poznań;
- 2) Karwacka G., Kijowska J., A. Kijowski, S. Żynda, 2003, „Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1 2 50 000”, Poznań;
- 3) Informator PSH „Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce” Państwowy Instytut Geologiczny, PIB Warszawa 2017;
- 4) Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2017, WIOŚ, Poznań;
- 5) Ocena jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone przez PIG w roku 2018 / WIOŚ, 2019, Poznań;

- 6) Ocena stanu jednolitych części wód za rok 2016-2021”, WIOŚ, Poznań;
- 7) „Roczna ocena jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2021”, GIOŚ, 2022.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1973),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373, 2389),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699),
- Ustawa z dnia 14 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 888, 1648, 2151),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, 2368, z 2022 r. poz. 88, 258, 855),
- Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1984, z 2022 r. poz. 727),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2149),

- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 poz. 258),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 stycznia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2020 poz. 61),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326, 2163),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1420),
- Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 884),
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz.U.U.E.L.2008.152.1),
- Uchwała XXXIII/320/2017 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie”.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie obszaru badań

1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy

Analizowany obszar, dla którego sporządzany jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zajmuje powierzchnię około 84,9 ha. Położony jest w Janikowie, na wschód od ulicy Swarzędzkiej, na północ od ulic Ogrodniczej i na południe od ulicy W. Studniarskiego.

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz (uchwalonego Uchwałą Nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2011 r.), oraz zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz obejmującej „Rejon ulicy Swarzędzkiej w Janikowie” (uchwalona Uchwałą Nr XXXV/402/2021 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 23 marca 2021 r.) wskazuje na przedmiotowym obszarze następujące kierunki rozwoju:

- tereny zabudowy mieszkaniowej, oznaczone symbolami I.21.M,
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, oznaczone symbolami I.22.M/U, I.24.M/U,
- teren sportu i rekreacji z dopuszczeniem usług kultury, gastronomii oraz usług turystyki i wypoczynku, oznaczony symbolem I.23.US,
- teren lasów, oznaczone symbolem ZL,
- teren obszarów wód, oznaczony symbolem WS,
- tereny dróg publicznych, oznaczone symbolami KZ, KL.

1.2 Położenie geograficzne

Obszar objęty opracowaniem, położony jest w podprovincji Pojezierza Południowobałtyckie (315), w zasięgu makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5) z mezoregionami: Równina Wrzesińska (315.56) (Kondracki 1998).

Według podziału geomorfologicznego Niziny Wielkopolskiej (Krygowski 1961) opracowywany obszar należy do regionu Wysoczyzna Gnieźnieńska (IX), w części objętej subregionami: Równina Średzka (IX1), Pagórki Kostrzyńskie (IX2) i Pagórki Poznańskie (IX3).

1.3 Położenie w lokalnym i ponadlokalnym systemie powiązań przyrodniczych

Teren objęty opracowaniem położony jest w większości w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka objętego ochroną na podstawie Rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego Nr 5/93 z dnia 20 września 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, która została zmieniona Uchwałą Nr XXII/597/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 września 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka. Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy:

- ochrona i zachowanie jednego z najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego w środkowej Wielkopolsce;
- zachowanie trwałości oraz różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych wraz ze spontanicznymi procesami ich dynamiki;

- zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk;
- zachowanie cennych ekosystemów, w tym: bagiennych, leśnych, łąkowych, murawowych, wodnych i zaroślowych;
- utrzymanie walorów kulturowych, w tym historycznych traktów: Annowskiego, Bednarskiego, Pławińskiego, Poznańskiego i Zielonkowskiego;
- utrzymanie struktury przestrzennej terenów z uwzględnieniem swoistych cech miejscowego krajobrazu.

W granicy Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka zlokalizowany jest obszar chroniony mający znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Puszczy Zielonki PLH300058, zlokalizowany w odległości około 2,7 km od północnej granicy opracowania.

Obszar „Uroczyska Puszczy Zielonki” ma duże znaczenie dla ochrony najcenniejszych fragmentów ekosystemów wodnych, bagiennych i leśnych na terenie największego kompleksu lasów w okolicach Poznania. Najważniejsze walory ostoi to występowanie:

- 12 typów siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim, w tym 2 priorytetowych,
- 25 zbiorowisk roślinnych uważanych za zagrożone w Wielkopolsce,
- przynajmniej 20 gatunków roślin naczyniowych z regionalnej „Czerwonej listy”,
- unikatowego w skali Wielkopolski, ubogiego w biogeny ekosystemu mezotroficznego jeziora ramienicowego (jezioro Pławno),
- jednej z największych w regionie populacji kłoci wiechowatej,
- ciągu śródleśnych jezior eutroficznych w dolinie rzeki Trojanki, bogatej bryoflory torfowisk przejściowych (w otoczeniu jezior Czarne Duże, Czarne Małe i Pławno),
- bardzo dobrze wykształconych fitocenozy kwaśnych dąbrów, zajmujących dużą powierzchnię i skupionych w jednym dużym kompleksie, dobrze zachowanych fragmentów grądu środkowoeuropejskiego.

Obszar położony jest w dużym kompleksie leśnym o powierzchni około 15 tys. ha i zwyczajowej nazwie Puszcza Zielonka, znajdującym się w odległości 5-30 km na północny wschód od Poznania. Umownie przyjmuje się, że granice tego terenu przebiegają na linii łączącej miejscowości: Poznań, Murowana Goślina, Skoki, Kiszkowo i Pobiedziska. Do najcenniejszych pod względem walorów przyrodniczych należy 5 enklaw składających się na SOO. Są to:

1. Dolina rzeki Trojanki na odcinku od Zielonki przez Głębocek do Głębocka z 4 eutroficznymi jeziorami (Głębocek, Głębocko, Leśne i Worowskie), szuwarami ze związków Phragmiton i Magnocaricion, zaroślami łozowymi, olsami, lasami dębowo-grabowymi i kwaśnymi dąbrowami; powierzchnia – 140 ha.

2. Eutroficzne jezioro Bolechowo wraz z lasami dębowo-grabowymi; powierzchnia – 156 ha.
3. Zwarty kompleks dobrze wykształconych kwaśnych dąbrów położony na wschód od Huty Pustej; powierzchnia - 339 ha.
4. Rynna polodowcowa z jeziorami: Czarne Małe, Czarne Duże, Kociołek i Pławno, stanowiąca miejsce występowania rzadkich gatunków roślin oraz podwodnych łąk ramienicowych, szuwaru kłoci wiechowatej, torfowisk przejściowych i nakredowych, łąki trzęślicowej, łągów olszowych, a także, występujących na obrzeżach, lasów dębowo-grabowych i kwaśnych dąbrów; powierzchnia – 104 ha.
5. Rejon Dziewiczej Góry z dobrze zachowanymi grądami, kwaśnymi dąbrowami oraz łąkami użytkowanymi ekstensywnie i łąkami trzęślicowymi; powierzchnia – 265 ha.

Urozmaicona rzeźba Puszczy Zielonki została ukształtowana w czasie stadiału poznańskiego zlodowacenia bałckiego, po którym pozostały liczne pagórki morenowe, doliny i rynny jeziorne. Charakterystycznym typem rzeźby są tu równoleżnikowe pasma wzniesień środkowopoznańskiej moreny czołowej z kulminacją na Dziewiczej Górze, a przeważającym jej elementem - rozległe połacie pagórkowatej moreny dennej. Największymi walorami przyrodniczymi charakteryzuje się obszar, na którym znajdują się dwa blisko siebie położone rezerваты przyrody – „Jezioro Czarne” i „Jezioro Pławno”.

Kolejnym obszarem chronionym jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, zlokalizowanym w odległości około 3 km od południowej granicy opracowania jest Dolina Cybiny PLH300038.

Rzeka Cybina stanowiąca oś podłużną obszaru Natura 2000 jest prawobrzeżnym dopływem Warty, do której wpada w km 240,5. Jej źródła znajdują się w pobliżu wsi Nekiłka, a w swym biegu płynie ona przez tereny należące do gmin: Nekla, Kostrzyn, Pobiedziska, Swarzędz i miasto Poznań. Całkowita jej długość wynosi nieco ponad 41 km, a powierzchnia zlewni 195,5 km². W obrębie obszaru Natura 2000 znajduje się odcinek doliny rzecznej oraz fragmenty przyległych terenów na odcinku między 10 a 41 km biegu rzeki, czyli od jej ujścia z Jeziora Swarzędzkiego do przecięcia granicy gmin Kostrzyn i Nekla.

W trakcie badań nad waloryzacją przyrodniczą doliny w 2004 r. stwierdzono występowanie aż 85 zespołów roślinnych, rozmieszczonych mozaikowo w samej dolinie i na jej obrzeżach. Najlepiej wykształcone są podmokłe zbiorowiska zaroślowe i leśne, do których należą: zarośla łozowe (*Salicetum cinereae*), ols porzeczkowy (*Carici elongatae-Alnetum*) i łąg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum*). Pospolicie występują także liczne zbiorowiska roślinności wodnej i bagiennej, ale częste są również zespoły muraw kserotermicznych i napiaskowych oraz ciepłolubnych ziołorośli, rozwijających się na skarpach doliny oraz

wyniesieniach w obrębie jej dna. W dolinie Cybiny występuje 770 gatunków dziko rosnących roślin. Dolina Cybiny od dawna była intensywnie użytkowana. Największy wpływ na skład gatunkowy miejscowej flory miało i nadal posiada rolnictwo, osadnictwo, a od Swarzędza w stronę Warty także urbanizacja. Duża różnorodność i mozaikowość siedlisk sprzyja także bardzo dużemu zróżnicowaniu zwierząt z większości grup systematycznych oraz ich zbiorowisk.

Obszar doliny Cybiny należy do niezwykle cennych z przyrodniczego punktu widzenia. Decyduje o tym duża różnorodność i mozaikowe rozmieszczenie siedlisk, co sprzyja dużemu bogactwu gatunkowemu roślin i zwierząt oraz ich zbiorowisk. Spośród siedlisk wymienionych w Załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej UE na obszarze tym występuje aż 12, z czego przynajmniej 4 należy do bardzo dobrze wykształconych. Zajmują one dość duże powierzchnie i co bardzo charakterystyczne – nie są to powierzchnie jednolite, lecz rozmieszczone mozaikowo, wykazujące dużą zmienność w poszczególnych miejscach występowania wzdłuż doliny. Najlepiej wykształcone siedliska to: 3150 - starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, 6510 – niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie, 91E0 - lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, 91F0 - łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Z Załącznika II Dyrektywy siedliskowej stwierdzono występowanie 2 gatunków ssaków (bóbr i wydra), jednego gatunku ryby (rózanka) oraz dwu gatunków płazów – kumak nizinny i traszka grzebieniasta. Kumak znajduje tu szczególnie dogodne warunki występowania, tworząc liczną populację. Oprócz gatunków wymienionych w dyrektywach ptasiej i siedliskowej w dolinie Cybiny występuje wiele gatunków prawnie chronionych w Polsce. Występuje tu 18 gatunków zwierząt chronionych oraz 9 gatunków roślin pod ochroną ścisłą i 12 pod ochroną częściową. Stwierdzono również występowanie wielu gatunków roślin i zwierząt a także zbiorowisk roślinnych zagrożonych w skali kraju i/lub regionu. W dolinie stwierdzono występowanie bardzo dużej różnorodności ptaków, wśród których aż 31 wymienionych jest w Załączniku I do Dyrektywy Ptasiej. Dziesięć z nich występuje licznie na terenie doliny, tworząc stabilne populacje (trzcinniczek, perkoz, dwuczuby, brzegówka, kokoszka, brzęczka, perkozek, głowienka, bączek, błotniak stawowy i wodnik). Wśród ptaków, oprócz 12 wymienionych na liście UE stwierdzono występowanie 109 dalszych gatunków, z których 105 podlega ochronie ścisłej i 4 częściowej. Zbliżony do liniowego kształt obszaru oraz sąsiedztwo innych terenów chronionych sprawia, że pełni on ważną rolę korytarza ekologicznego, umożliwiającego migrację zwierząt i roślin, zapewniając ciągłość ich występowania i możliwość wymiany puli genowej. Położenie doliny Cybiny w sąsiedztwie aglomeracji poznańskiej niesie za sobą wiele zagrożeń, do których należy przede wszystkim presja na zabudowę domami mieszkalnymi i rekreacyjnymi terenów sąsiadujących z doliną, a ostatnio również skarp doliny w miejscach najciekawszych

widokowo. Obserwuje się też wzmożony ruch turystyczny w dolinie. Poważnym zagrożeniem środowiska przyrodniczego doliny jest również intensyfikacja rolnictwa.

2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu

Obszar objęty opracowaniem jest aktualnie w większości niezabudowany. Aktualnie jego obszar obejmujący teren o powierzchni 84,9 ha, poza zabudową zlokalizowaną wzdłuż ulicy Ogrodniczej, przeważają grunty niezabudowane i użytkowane rolniczo oraz obszar lasu – 2,32 ha stanowią użytki leśne.

Większość obszaru będącego przedmiotem analizy znajduje się w granicy otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka.

Na zachód od granicy projektu planu, przy ulicy Swarzędzkiej, działalność prowadzi Firma Bros – na działkach o powierzchni 13,78 ha zlokalizowano halę magazynową wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub mieszkaniowo-usługowa zlokalizowana jest ulicy Ogrodniczej. W większości zabudowę stanowią budynki mieszkalne jednorodzinne lub mieszkalno-usługowe w układzie wolno stojącym. Parametry budynków to: 2 kondygnacje i maksymalnie 9 m z dachem stromym o kącie nachylenia połąci nie przekraczającym 45°. Dach płaski występuje również na częściach budynków takich jak garaże i budynki gospodarcze. We wschodniej części obszaru objętego projektem planu zlokalizowana jest zabudowa zagrodowa i archiwum. Przy ulicy Ogrodniczej zlokalizowana jest również zabudowa usług sportu i rekreacji – korty tenisowe.

We wschodniej części obszaru objętego projektem planu, w kierunku pn.-pd. przebiegają sieci infrastruktury technicznej – linie elektroenergetycznej średniego napięcia oraz gazociągi wysokiego napięcia, które biorąc pod uwagę niezbędne strefy ochronne i pasy technologiczne, będą miały znaczenie w zagospodarowaniu i przeznaczeniu terenów. Przedmiotowy teren posiada dostęp do podstawowej infrastruktury technicznej – wodociągową, gazociągową i elektroenergetyczną. Ponadto przez obszar opracowania przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia.

Ulica Swarzędzka oraz część ulicy Ogrodniczej są drogami utwardzonymi. Pozostałe drogi to drogi nieutwardzone – gruntowe na wydzielonych geodezyjnie działkach.

Sąsiedztwo obszaru opracowania stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej oraz tereny niezagospodarowane.

3. Charakterystyka fizjograficzna terenu

3.1. Rzeźba terenu i geomorfologia

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego gmina Swarzędz leży na obszarze mezoregionu Równina Wrzesińska, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierze Wielkopolskie i podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie.

Jak wynika z mapy sytuacyjno-wysokościowej badany teren jest. Na omawianym terenie brak jest większych zagłębień. Rzeźba terenu nie powoduje zatem ograniczeń w zainwestowaniu przedmiotowego obszaru.

3.2. Budowa geologiczna i litologia

Według mapy geomorfologicznej Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej Krygowskiego omawiany obszar leży na wysoczyźnie morenowej płaskiej zlodowacenia bałtyckiego.

Według Szczegółowej mapy geologicznej Polski arkusz Swarzędz omawiany obszar pokryty jest częściowo piaskami i żwirami, miejscami głazy, moren czołowych oraz częściowo mułki, piaski i żwiry kemu.

3.3. Surowce naturalne

Na obszarze objętym planem położony jest na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych – Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno”.

Brak udokumentowanych złóż surowców naturalnych.

3.4. Wody powierzchniowe

Gmina Swarzędz należy do dorzecza Warty, działy wodne wyznaczone dla jej dopływów należą głównie do III i IV rzędu. Na ogół są one dobrze zaznaczone w rzeźbie terenu. W przebiegu głównych cieków odwadniających obszar opracowania dominuje kierunek zbliżony do równoleżnikowego. Wynika to z przebiegu rynien lodowcowych, obecnie wykorzystywanych przez Cybinę i Główną. Większe obszary bezodpływowe występują w rejonie Pagórków Poznańskich. Na pozostałym terenie, przede wszystkim w strefach wododziałowych, spotykane są jedynie drobne zagłębienia bezodpływowe. Głównymi ciekami odwadniającymi obszar opracowania są dopływy Warty: Główna, Cybina i Kopla z Michałówką. Na południe od obszaru objętego przedmiotowym planem przebiega rzeka Cybina, która jest prawym dopływem Warty, uchodzącym do niej w 242,7 km, w obrębie Poznania. Całkowita jej długość wynosi 43 km, a powierzchnia zlewni 186,5 km². Źródła znajdują się w okolicy miejscowości Niekielka. Odwadniany teren w 80% stanowią pola uprawne z licznymi naturalnymi i sztucznymi zbiornikami wodnymi. Rzeka płynie wzdłuż stawów rybnych w Iwnie i Promnie oraz przez jeziora: Góra, Uzarzewskie i Swarzędzkie.

Na omawianym obszarze występują dwa niewielkie zbiorniki wodne. Nie występują tu rowy melioracyjne.

Badany teren należy do Jednolitej Części Wód Powierzchniowych Nr PLRW600001859299 Główna do zlewni Zbiornika Kowalskiego do ujścia – typ nieokreślony kanały i zbiorniki zaporowe.

3.5. Wody podziemne

Według Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE), będącej ogólnym aktem prawnym, który określa jako swój główny cel zapobieganie dalszemu pogarszaniu oraz ochronę i poprawę jakości środowiska Wodnego państw UE, analizowany obszar położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 60.

Teren objęty analizą znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno” – wody trzeciorzędowe, wymagające wysokiej ochrony (OWO), zbiornik o ogólnej powierzchni 200 km². Średnia głębokość ujęcia wynosi 120 m, a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 96 tyś. m³/dobę..

Według Mapy Hydrograficznej arkusz Swarzędz w skali 1:50 000 pierwszy poziom wód gruntowych na obszarze analiz występuje na głębokości około 5-10 m ppt. Te wody gruntowe, związane są z piaskami i skałami litymi silnie uszczelnionymi oraz glinami i pyłami, które stanowią podłoże średnio bądź słabo przepuszczalne. Natomiast zgodnie z mapą hydrogeologiczną Polski głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego wynosi 10-20 m. Jakość wód podziemnych określono jako bardzo niski stopień zagrożenia – izolacja dobra. Oznacza to, że występują tu dość dobre warunki dla zabudowy.

3.6. Warunki glebowe

Z mapy glebowo-rolniczej w skali 1 : 25000 wynika, że na analizowanym obszarze występują”

- Gleby kompleksu żytniego, bardzo słabego, żytinio łubinowego, gleby typu piaskowego różnych typów genetycznych: bielcowe, rdzawe, brunatne kwaśne, gleby piaskowe – piaski luźne;
- Gleby kompleksu zbożowo-pastewnego słabego, gleby typu czarne ziemie, gleby piaskowe – piaski słabo gliniaste.

Zgodnie z mapą sozologiczną w obszarze objętym planem występują grunty orne chronione i pozostałe oraz grunty antropologiczne obszarów zabudowanych o zabudowie luźnej.

Gleby pod względem bonitacyjnym zaliczono do gleb ornych słabych, mało żyznych i nieurodzajnych, należących do VI i V klasy oraz częściowo do gleb IVa i IVb.

3.7. Szata roślinna i fauna

W krajobrazie obszaru opracowania dominują pola uprawne, a na niewielkim fragmencie las, założony na gruntach porolnych, co ma odzwierciedlenie w jego strukturze i jakości. Analizowany teren nie posiada żadnych cennych, pod względem gatunkowym czy wiekowym roślin. Wartościowe zadrzewienia towarzyszą lasowi, który podlega ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Teren objęty planem stanowi w większości powierzchnię biologicznie czynną. Szata roślinna omawianego terenu jest średnio zróżnicowana. Znajduje się głównie roślinność polowa. Większość obszaru stanowią uprawy zbóż. Pośród roślin wprowadzonych przez człowieka oraz terenów odłogowanych występują rośliny zielone i tzw. chwasty segetalne zwane również chwastami właściwymi. Wśród nich pojawiają się mak polny, mniszek pospolity, perz właściwy, komasa czy rumianek. Są one wytrzymałe na niekorzystne czynniki środowiska oraz szybko się rozwijają. Na terenie objętym opracowaniem występuje również roślinność spontaniczna, reprezentowane przez gatunki traw, krzewy i drzewa.

Natomiast świat zwierzęcy jest typowy dla obszarów nizinnych i reprezentowany przez gatunki pospolite, najlepiej przystosowane do miejscowych warunków życia – drobne ssaki, ptaki i owady. Na terenach leśnych można spotkać szpaka, kosa, kwiczoła, wilgę. Ssaki reprezentowane są głównie przez gatunki niewielkich rozmiarów, takie jak mysz polna, jeż czy kret. Natomiast na terenach leśnych występują również większe ssaki, takie jak sarna, dzik czy lis. Teren leśny niestety jest stosunkowo niewielkiej powierzchni.

Na terenie opracowania nie stwierdzono występowania żadnych dziko występujących gatunków roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, na mocy prawa.

3.8. Klimat lokalny

W podziale Niziny Wielkopolskiej na regiony klimatyczne A. Wosia (1994), analizowany teren znajduje się w centralnej części rozległego Regionu środkowo-polskiego. Klimat Janikowa związany jest z ogólną cyrkulacją mas powietrza napływającego głównie z północnego Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego. Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza gmina Swarzędz położona jest na pograniczu regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar słabnących wpływów oceanicznych i pomorskiego – o niewielkim, modyfikującym wpływie Bałtyku.

Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze od przeciętnych w Polsce, wiosna i lato wczesne oraz długie, zima łagodna i krótka, z nietrwałą pokrywą śnieżną. Długość okresu wegetacyjnego wynosi około 220 dni. Roczna suma opadów wynosi około 500-550 mm. Podobnie jak na większości terytorium kraju, również w rejonie Janikowa przeważają wiatry zachodnie.

Potwierdzają to, w znacznym stopniu, dane podstawowych parametrów meteorologicznych dla stacji IMiGW w Przybrodzie (gm. Rokietnica), w większości za lata 1961-1970. Średnia miesięczna temperatura powietrza wynosi $+7.7^{\circ}\text{C}$, średnia najzimniejszego miesiąca (stycznia) -3.2°C a najcieplejszego (lipca) $+17.2^{\circ}\text{C}$. Wilgotność względna kształtuje się w podobny sposób jak na całym obszarze kraju. Wartości najwyższe notuje się w okresie od października do lutego (średnia miesięczna 81-87%), minimum przypada w czerwcu (68%). Również w przypadku zachmurzenia najwyższe wartości obserwuje się w okresie jesienno-zimowym (z maksimum 7.8 w skali 11-stopniowej, w listopadzie). Najniższym zachmurzeniem charakteryzuje się wrzesień (4.8). Dni pochmurnych jest niespełna 125 w roku, najwięcej w listopadzie (18.3), najmniej w czerwcu (5.2). Opady atmosferyczne, z roczną sumą od 298 mm w roku "suchym" (1959) do 812 mm w roku "mokrym" (1967), kształtują się poniżej średniej krajowej. Maksimum opadowe przypada w lipcu (średnio 72 mm), najniższe sumy charakteryzują miesiące zimowe (grudzień-marzec, od 18-29 mm). Dni z pokrywą śnieżną jest średnio niespełna 60 w ciągu roku.

Przeważają wiatry zachodnie. Ich udział (z szeroko pojmowanego sektora zachodniego NW-SW) wynosi blisko 45%. Zimą i wiosną zwiększa się udział wiatrów wschodnich a z kolei latem i jesienią wzrasta odsetek cisz, które stanowią wówczas około 12-17% ogółu wiatrów. Średnia ważona wiatrów zachodnich, wiejących w miesiącach zimowych sięga 5.0 m/s. Na mniej zurbanizowanych terenach, wolnych od szlaków migracji ptaków, takie prędkości wiatrów stwarzają dosyć dogodne warunki dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. Ale latem, średnia prędkość wiatrów (bez rozbicia na kierunki) ledwo przekracza 2.5 m/s.

Badany obszar położony jest w obszarze z przewagą topoklimatu form płaskich wykorzystywanych rolniczo o przeciętnych wartościach wymiany ciepła między powierzchnią graniczną a podłożem wskutek konwencji w nocy i przeciętnych wartościach wymiany ciepła między powierzchnią graniczną a podłożem wskutek przewodzenia. Istnieje tu małe prawdopodobieństwo wystąpienia przymrozków radiacyjnych.

4. Wartości kulturowe

Na badanym terenie nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do ewidencji zabytków.

Według Archeologicznego Zdjęcia Polski występują tu stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.

5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

Obszar objęty planem położony jest w granicach obszaru stanowiącego formę ochrony przyrody – w większości położony jest w otulinie Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka objętego ochroną na podstawie Rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego Nr 5/93 z dnia 20 września 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, która została zmieniona Uchwałą Nr XXII/597/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 września 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka.

W granicach projektu planu znajdują się grunty leśne chronione przepisami Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Nie występują natomiast żadne grunty orne chronione ww. przepisami.

6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego

6.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Zbiorcze zestawienie klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej_2, obejmującej gminę Swarzędz i Janikowo, dla poszczególnych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni, C₆H₆, B(a)P oraz O₃), dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia, według rocznej oceny jakości powietrza za 2021 r., przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Ocena jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej w 2021 r.

SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POD KĄTEM OCHRONY ZDROWIA											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM _{2,5}	PM ₁₀	BAP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	C1	C	C	A	A	A	A	D2

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2021”, GIOŚ, 2022, Poznań.

Jak wynika z powyższej tabeli większość badanych zanieczyszczeń zaliczono, w trójstopniowej skali: A, B, C, D. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że poziom poszczególnych stężeń zanieczyszczeń w strefie nie przekracza odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych.

Ocena jakości powietrza za rok 2021 dla województwa wielkopolskiego została wykonana na podstawie aktualnych przepisów prawa, a także zgodnie z „Wytocznymi do wykonania oceny rocznej jakości powietrza w strefach za rok 2021 zgodnie z art. 89 ustawy

– Prawo ochrony środowiska na podstawie obowiązującego prawa krajowego i UE”. Ocenę wojewódzką wykonano na podstawie:

- wyników pomiarów stężeń zanieczyszczeń wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,
- modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu wykonanego dla roku 2021 przez IOŚ-PIB,
- obiektywnego szacowania z wykorzystaniem wyników modelowania, o których mowa powyżej, emisji sektorowych i innych danych.

Ocenie poddano stężenia 12 normowanych zanieczyszczeń powietrza, dokonując klasyfikacji stref pod względem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia i kryteriów wymaganych dla ochrony roślin. W zakresie ochrony zdrowia sklasyfikowano dwie strefy województwa dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, benzen, tlenek węgla, ozon oraz metale ciężkie (ołów, arsen, kadm i nikiel) i benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM₁₀. W zakresie ochrony roślin sklasyfikowano strefę wielkopolską w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu.

Klasyfikację stref przeprowadzono dla każdej strefy odrębnie. Uzyskanie przez strefę klasy A oznacza, że poziom stężeń zanieczyszczeń nie przekracza norm. Zakwalifikowanie strefy do klasy C oznacza, że w strefie znajdują się obszary przekroczeń wartości kryterialnych i wiąże się to z koniecznością realizacji działań naprawczych w ramach programów ochrony powietrza (POP).

W ocenie jakości powietrza za 2021 rok w województwie wielkopolskim, w klasyfikacji podstawowej wykonanej pod kątem ochrony zdrowia stwierdzono przekroczenie średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ dla strefy wielkopolskiej_2. W odniesieniu do pozostałych klasyfikowanych substancji i parametrów strefie przypisano klasę A. W klasyfikacji dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II) strefie wielkopolskiej_2 przypisano klasę C1. W odniesieniu do dodatkowego parametru - poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza I) - strefie przypisano klasę A. W ocenie pod kątem dotrzymania dodatkowego kryterium dla ozonu - poziomu celu długoterminowego - oceniana strefa uzyskała klasę D2.

Ocena wykonana pod kątem ochrony roślin w strefie wielkopolskiej_2, nie wykazała przekroczeń w zakresie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu, w związku z powyższym strefie wielkopolskiej_2 przypisano klasę A. W klasyfikacji dodatkowej dla ozonu z powodu przekroczenia poziomu celu długoterminowego, strefę wielkopolską_2 zaliczono do klasy D2.

Ocena roczna dla roku 2021 wykonana pod kątem ochrony zdrowia odniesiona do roku 2020 wykazała pogorszenie jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ – dla roku 2021 przypisano klasę C strefie wielkopolskiej_2, dla roku 2020 strefa uzyskała klasę A. Podobnie jest w przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5} – w ocenie dla roku 2020 klasę A1 przypisano strefie aglomeracji poznańskiej. W przypadku benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, w ocenie dla roku 2021, podobnie jak w ocenach dla lat 2020 i 2019, ocenianej strefie przypisano klasę C. W ocenie wykonanej pod kątem ochrony roślin dla dwutlenku siarki i tlenków azotu utrzymano klasę A i klasę D2 dla ozonu.

6.2. Zagrożenie klimatu akustycznego

Głównym emitorem hałasu komunikacyjnego na analizowanym obszarze są pojazdy poruszające się po drogach – z uwagi na natężenie ruchu i klasę drogi jest to głównie ulica Swarzędzka, przebiegająca z północy na południe, stanowiąc zachodnią granicę obszaru części A. Jednakże ruch samochodowy odbywa się w strefie zabudowanej, przy obowiązującym ograniczeniu prędkości. Jest on znacznie spowolniony, przez co oddziaływanie drogi na klimat akustyczny jest dużo mniejsze.

W sąsiedztwie analizowanego obszaru działalność prowadzi firma Bros. W związku z powyższym ważne jest zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z działkami budowlanymi, na których zlokalizowana jest zabudowa o zdefiniowanych wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku, co zapewniają uregulowania art. 144 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którym eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Przedmiotowy obszar projektu planu znajduje się poza zasięgiem oddziaływania hałasu kolejowego oraz oddziaływania tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu.

Podsumowując należy stwierdzić, że obecne warunki akustyczne w środowisku – w granicach przedmiotowego obszaru projektu planu – są korzystne dla przebywania ludzi.

6.3. Degradacja środowiska wodnego

Analizy jakości wód podziemnych wykonano w oparciu o ocenę jakości wód podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) przez

Państwowy Instytut Geologiczny. Zgodnie z podziałem obszaru dorzeczy na 172 JCWPd, obszar miasta i gminy Swarzędz zlokalizowany jest w zasięgu JCWPd nr 60 (PLGW600060).

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu.

W 2016 r. stan chemiczny wód JCWPd nr 60 został oceniony jako słaby, natomiast stan ilościowy jako dobry. Natomiast w 2019 r. zarówno stan chemiczny, jak i stan ilościowy oceniono już jako dobry. W 2020 roku PIG Państwowy Instytut Badawczy w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego wybranych jednolitych części wód podziemnych. Na podstawie analizy wyników badań wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych. Badania przeprowadzone w 2020 r. wykazały, że JCWPd nr 60 uzyskała II klasę jakości (wody dobrej jakości).

Jak już wspomniano, analizowany teren zlokalizowany jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) - Nr PLRW600001859299 – Główna do zlewni Zbiornika Kowalskiego do ujścia. Zgodnie z danymi WIOŚ w Poznaniu z 2016-2021 r. wskazano:

- ocenę stanu JCWP – zły stan wód, z terminem osiągnięcia dobrego stanu – 2027 r.
- klasyfikację stanu chemicznego – dobry stan chemiczny.

W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych.

6.4. Pola elektromagnetyczne

Na analizowanym terenie ani w jego sąsiedztwie nie występują żadne znaczące emitery pól elektromagnetycznych. Przez obszar objęty projektem planu przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia (SN).

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH

1. Cele projektu planu miejscowego

Głównym celem opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A jest umożliwienie określenia zasad zagospodarowania terenu, uporządkowanie i zdefiniowanie zasad

jednolitego kształtowania przedmiotowego terenu oraz umożliwienie racjonalnego zagospodarowania nieruchomości.

2. Ustalenia projektu planu miejscowego

Struktura funkcjonalno-przestrzenna ustalona w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zróżnicowana. Przedmiotem ustaleń projektu planu są: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej (MN/U), tereny zabudowy usługowej – sportu i rekreacji (US), teren zabudowy usługowej (U), teren lasu (ZL), tereny zieleni i infrastruktury technicznej (ZP/IT), tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki (E), tereny dróg wewnętrznych (KDW), tereny dróg publicznych (KD).

W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenów MN ustalono: lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w układzie wolnostojącym, lokalizację na działce budowlanej jednego budynku mieszkalnego, zagospodarowanie co najmniej 35% powierzchni wskazanej na rysunku planu strefy zieleni towarzyszącej zabudowie drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, wraz z dojazdami i sieciami infrastruktury technicznej, maksymalną powierzchnię zabudowy – 25% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 50% powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy 2 kondygnacje – 9,5 m do najwyższego punktu połaci dachowej, intensywność zabudowy działki od 0,01 do 0,75 oraz powierzchnię działki budowlanej nie mniejszą niż 1200-2000 m².

W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenów MN/U ustalono: lokalizację na działce budowlanej jednego budynku mieszkalnego w układzie wolnostojącym albo jednego budynku usługowego albo jednego budynku mieszkalno-usługowego, zagospodarowanie co najmniej 35% powierzchni wskazanej na rysunku planu strefy zieleni towarzyszącej zabudowie drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, wraz z dojazdami i sieciami infrastruktury technicznej, zakaz lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 300 m², maksymalną powierzchnię zabudowy – 30% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 50% powierzchni działki budowlanej, intensywność zabudowy od 0,01 do 0,9, maksymalną wysokość zabudowy 2 kondygnacje – 10 m oraz powierzchnię działki budowlanej nie mniejszą niż 1200-2000 m².

W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenów US ustalono: lokalizację na działce zabudowy usługowej w zakresie sportu i rekreacji, dopuszczenie lokalizacji boisk, bieżni, kortów tenisowych i innych budowli służących do rekreacji, maksymalną powierzchnię zabudowy – 50% powierzchni działki

budowlanej, minimalna powierzchnię biologicznie czynna – 30% powierzchni działki budowlanej, intensywność zabudowy od 0,01 do 1,5, maksymalną wysokość: zabudowy – 10 m, przekryć namiotowych, pneumatycznych oraz zadaszeń membranowych – 14 m, innych budowli służących do rekreacji – 12 m, w strefie zieleni izolacyjnej, wskazanej na rysunku planu: zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni tej strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych, zakaz lokalizacji dojazdów, stanowisk postojowych dla samochodów oraz nowych sieci infrastruktury technicznej oraz powierzchnię działki budowlanej nie mniejszą niż 2000 m².

W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenu U ustalono: lokalizację na działce budynków usługowych, zakaz lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 800 m², maksymalną powierzchnię zabudowy do 50% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną 15% działki budowlanej, wysokość zabudowy – 2 kondygnacje i nie więcej niż 10 m, intensywność zabudowy 0,01 do 0,9 oraz podział na działki o powierzchni nie mniejszej niż 1200m².

W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenów ZL ustalono: nakaz prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzenia lasów z dopuszczeniem zalesień oraz nieutwardzonych ciągów pieszych i rowerowych, zakaz lokalizacji budynków oraz zakaz lokalizacji ogrodzeń, z wyjątkiem przypadków wynikających z prowadzenia gospodarki leśnej.

W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenów ZP/IT ustalono: dopuszczenie lokalizacji: zieleni niskiej, w tym o płytkim systemie ukorzenienia, zbiorników retencyjnych, rowów melioracyjnych, przepustów, udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni terenu oraz zakaz lokalizacji stanowisk postojowych.

W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenów E ustalono: lokalizację stacji transformatorowych wolno stojących, powierzchnię zabudowy działki budowlanej nie większą niż 60%, udział powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej nie mniejszy niż 30%, intensywność zabudowy nie mniejszą niż 0,1 i nie większą niż 0,6, wysokość stacji nie większą niż 3,6 m oraz dachy o dowolnej geometrii.

W celu obsługi terenów wyznaczonych w przedmiotowym projekcie planu wyznaczono tereny dróg publicznych (KD) oraz tereny dróg wewnętrznych (KDW).

3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami

Stosownie do Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zapisy projektu planu miejscowego (część tekstowa i graficzna) muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała

plan miejscowy lub jego zmianę dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu w pełni zachowuje ustalony w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz” podstawowy kierunek zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów dla analizowanego obszaru jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej, teren zabudowy usługowej – sportu i rekreacji, teren zabudowy usługowej, teren lasu, tereny zieleni i infrastruktury technicznej, tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki, wraz z niezbędnym do ich obsługi układem komunikacyjnym.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego

Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego dla danego obszaru, przyczynia się do pojawiania utrudnień związanych z określeniem zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach dotyczących przeznaczenia poszczególnych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Realizacja polityki przestrzennej tylko w oparciu o decyzje administracyjne (wynikające z zasady dobrego sąsiedztwa) nie gwarantuje władzom gminy wystarczającej kontroli nad procesami inwestycyjnymi, co z kolei może przyczynić się do jego zagospodarowania w sposób przypadkowy i niekorzystny dla całości terenu, nie uwzględniający zasad ładu przestrzennego oraz przeznaczenia i charakteru terenów sąsiednich. Taka sytuacja prowadzić może do pogłębiania się chaosu przestrzennego terenu i niekorzystnego przenikania się funkcji ze sobą kolidujących, co może być źródłem konfliktów społecznych.

Uchwalenie dla analizowanego obszaru planu miejscowego pozwoli na jednoznaczne określenie przeznaczenia poszczególnych terenów, a także sposobów ich zagospodarowania, zgodnie z przyjętą dla tego obszaru w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz polityką przestrzenną. Zakres potencjalnych zmian stanu środowiska przyrodniczego na przedmiotowym obszarze w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu będzie zależny od tego czy utrzymany zostanie ich obecny stan zagospodarowania i użytkowania, czy podjęte zostaną działania inwestycyjne zgodnie z przeznaczeniem terenów w planie. Biorąc pod uwagę ich położenie

rozwijającym się Janikowie, należy założyć, że nastąpi ich zagospodarowanie zgodnie z planem.

Plan miejscowy, w powiązaniu z innymi przepisami prawa, określa i porządkuje szereg zagadnień związanych z ochroną środowiska przyrodniczego, w tym zwłaszcza kwestie związane z gospodarką wodno-ściekową, gospodarką odpadami, ochroną powierzchni ziemi, ochroną powietrza atmosferycznego oraz ochroną przed hałasem.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Podczas wizji w terenie oraz po analizie archiwalnych dokumentów planistycznych, środowiskowych i przyrodniczych, na analizowanym obszarze Janikowa nie stwierdzono istotnych problemów ochrony środowiska ważnych z punktu widzenia sporządzanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do dokumentów rangi międzynarodowej (Wspólnotowej), formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A, zaliczyć można:

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowany w projekcie planu poprzez odprowadzenie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem ich gromadzenia w szczelnych zbiornikach bezodpływowych do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej;

- Europejską Konwencję Krajobrazową sporządzoną we Florencji dnia 20 października 2000 r. – jej celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu – cel istotny z uwagi na planowane przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne zakładane w ustaleniach projektu mpzp. W tym zakresie istotne jest, że projekt mpzp ustala ochronę walorów krajobrazowych na terenach: MN, MN/U, U, US, ZP/IT, E i ZL poprzez zastosowanie ustalonego w planie procentu powierzchni biologicznie czynnej oraz poprzez ustalenia w zakresie ochrony i kształtowania zieleni, w zakresie kształtowania i ochrony ładu przestrzennego, ustalenia dotyczące szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, których realizacja pozwoli na kształtowanie nowego układu urbanistycznego na terenach dotąd niezagospodarowanych, nawiązującego do już rozpoczętych w sąsiedztwie projektu mpzp przekształceń funkcjonalno-przestrzennych;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy, mówiąca o konieczności redukcji zanieczyszczeń do poziomów, które minimalizują skutki ich szkodliwego działania na zdrowie ludzkie, ze szczególnym uwzględnieniem populacji wrażliwych oraz środowiska jako całości, potrzebę poprawy monitorowania i oceny jakości powietrza, w tym również depozycji zanieczyszczeń, a także potrzebę informowania społeczeństwa, realizowany w planie przez ustalenie w zakresie zaopatrzenia w ciepło stosowania paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi.

W projekcie planu zapisano ponadto: wodę wyłącznie z sieci wodociągowej, na terenach MN, MN/U, U, US, ZL, ZP/IT, E, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi, odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów dróg do sieci kanalizacji deszczowej lub zbiorników retencyjnych, z dopuszczeniem zagospodarowania wód na terenie, dopuszczenie zastosowania nawierzchni przepuszczalnych dla odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z dojazdów, oraz ustalenie w zakresie zaopatrzenia w ciepło stosowania paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji

instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi.

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym pewnego rodzaju fundament przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Wody powierzchniowe, w tym silnie zmienione i sztuczne jednolite części wód, powinny do tego czasu osiągnąć dobry stan chemiczny oraz odpowiednio – dobry stan ekologiczny w przypadku naturalnych jednolitych części wód lub dobry potencjał ekologiczny w przypadku sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźnikach fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCWP brano pod uwagę aktualny ich stan, w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu.

W przypadku ocenianego projektu planu, należy odnieść się przede wszystkim do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd nr 60), ponieważ w granicach projektu planu nie występują żadne ciekły i zbiorniki wód powierzchniowych – z wyjątkiem dwóch niewielkich oczek wodnych. Dla wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Jak już wspomniano, analizowany teren zlokalizowany jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) - Nr PLRW600001859299 – Główna do zlewni Zbiornika Kowalskiego do ujścia. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych.

Projekt planu zawiera szereg ustaleń w zakresie ochrony wód, które mają na celu zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska wodno-gruntowego. Są to następujące ustalenia: dopuszczenie zastosowania nawierzchni przepuszczalnych dla odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z dojeżdż, dojazdów oraz odprowadzenie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem ich gromadzenia w szczelnych zbiornikach bezodpływowych do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej. Na podstawie powyższego stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Ostatnim dokumentem strategicznym analizowanym w niniejszej prognozie jest „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), który określa warunki stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatyczne. Przewidziano w nim także rozwiązania wykorzystujące pozytywny wpływ, jaki działania te mogą wywierać nie tylko na stan środowiska, ale także na wzrost gospodarczy. Główne cele formułowane na poziomie UE to: wzmocnienie bazy dowodowej z zakresu zmian klimatu, wprowadzenie adaptacji do kluczowych polityk UE, jej finansowanie oraz wymiana wiedzy i dobrych praktyk. Strategia wpisuje się w działania unijnej strategii adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa „odporności” państw na zmiany klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem lepszego przygotowania do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcji kosztów z tym związanych.

W dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030. Wykazały one, że największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak deszcze nawalne, powodzie, podtopienia, fale upałów, susze, osunięcia ziemi, huragany, osuwiska itp. Zjawiska te będą występowały prawdopodobnie z coraz większą częstotliwością i natężeniem, obejmując coraz większe obszary kraju.

W projekcie planu uwzględniono zalecenia zawarte w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” przede wszystkim poprzez określenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych, nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia oraz ochronę powierzchni ziemi, powietrza i wód zgodnie z przepisami odrębnymi o ochronie środowiska, lokalizację szpalerów lub rzędów drzew zgodnie z oznaczeniem na rysunku oraz w strefie zieleni wysokiej, wskazanej na rysunku planu, zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni tej strefy istniejącymi i nowo nasadzonymi drzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny

Realizacja nowej zabudowy skutkuje zazwyczaj lokalnym zwiększeniem liczby źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, wynikającym z uruchomienia nowych, indywidualnych instalacji grzewczych, wykorzystywanych w celu dostarczenia ciepła do poszczególnych budynków. Wzrost poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza nastąpić może również na skutek lokalnego zwiększenia natężenia ruchu pojazdów.

W przypadku analizowanego projektu mpzp, zmiany w zakresie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów, dotyczyć będą przede wszystkim możliwości realizacji nowej zabudowy na niezabudowanych dotąd terenach. Lokalizacja nowej zabudowy może stanowić przyczynę wzrostu emisji zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania paliw w instalacjach grzewczych, obejmujących substancje tj. SO₂, NO₂, CO, CO₂, czy pyły.

Omawiany projekt planu przewiduje także realizację w obszarze opracowania nowych elementów układu komunikacyjnego, stanowiących liniowe źródła emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych – drogi publiczne (KD) oraz drogi wewnętrzne (KDW). Ze względu na przewidywane natężenia ruchu w obrębie projektowanych dróg (ruch związany z obsługą i zapewnieniem dostępu do zabudowy), prognozuje się, iż poziom emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych nie będzie zagrażał dotrzymaniu standardów jakości powietrza.

Okresowego wzrostu emisji zanieczyszczeń można spodziewać się również na etapie realizacji inwestycji, których realizacja została umożliwiona zgodnie z zapisami projektu planu. We wspomnianym przypadku źródłami emisji zanieczyszczeń będą prace ziemne, których prowadzenie związane jest z generowaniem znacznych ilości pyłu oraz silniki spalinowe sprzętu budowlanego, wykorzystywanego podczas realizacji inwestycji. Prognozuje się jednak, że ilość zanieczyszczeń generowanych przez maszyny budowlane nie będzie miała większego znaczenia w kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego, głównie z uwagi na ograniczoną powierzchnię, ograniczony czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia cząstek pyłowych.

Niemniej, z uwagi na konieczność ograniczenia ryzyka pojawienia się w granicach przedmiotowego obszaru nowych, znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz związanych z tym potencjalnych zmian lokalnego klimatu, do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których realizacja ma na celu zminimalizowanie skali

niekorzystnych oddziaływań związanych z realizacją projektowanej zabudowy. Do najważniejszych z nich należy ustalenie w zakresie zaopatrzenia w ciepło stosowania paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi. Restrykcyjne przestrzeganie tego zapisu zapobiegnie możliwości pojawienia się w granicach analizowanego obszaru instalacji emitujących znaczne ilości pyłów, powstających w wyniku spalania paliw o najwyższych wskaźnikach emisji (węgiel, drewno itd.), wpływających w sposób znacząco niekorzystny na kształtowanie lokalnej jakości powietrza oraz warunków mikroklimatycznych.

Jednocześnie, aby umożliwić zaopatrzenie projektowanej zabudowy w ciepło, do projektu planu wprowadzono natomiast zapisy ustalające powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym, zapewnienie dostępu do sieci, a także dopuszczające wyposażenie terenów w sieci innych mediów oraz prowadzenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej (w tym sieci elektroenergetycznej, gazowej i ciepłowniczej).

Wśród zapisów projektu planu, których realizacja będzie wpływać w sposób najbardziej korzystny na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego oraz kształtowanie lokalnego klimatu, wskazać należy: zachowanie powierzchni wolnych od utwardzenia jako biologicznie czynnych, lokalizacja szpalerów lub rzędów drzew zgodnie z oznaczeniem na rysunku, a także ochronę powierzchni ziemi, powietrza i wód zgodnie z przepisami odrębnymi o ochronie środowiska. Ponadto w projekcie planu wskazano strefy zieleni towarzyszące zabudowie i strefy zieleni izolacyjnej oraz strefy zieleni wysokiej. W granicach projektu planu wskazano ponadto tereny lasów. Realizacja wspomnianych ustaleń przyczyni się do utrzymania jakości powietrza atmosferycznego, gdyż obecność różnorodnej zieleni (a w szczególności roślinności wysokiej) sprzyja zmniejszeniu udziału CO₂ w powietrzu atmosferycznym oraz wpływa korzystnie na ograniczenie zasięgu przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych. Z tego samego powodu korzystnie ocenia się wprowadzenie zapisów określających wymóg zachowania odpowiednich udziałów powierzchni biologicznie czynnej w granicach działki budowlanej lub terenu.

Podsumowując, realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp związana będzie z pojawieniem się w jego granicach nowych źródeł emisji, jednakże przewiduje się, że skala oraz charakter planowanych inwestycji nie będzie stanowiła zagrożenia dla dotrzymania obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego oraz wpływała na zmianę lokalnego klimatu.

2. Emitowanie hałasu

Jak już wspomniano powyżej, na analizowanym terenie głównym emitorem hałasu komunikacyjnego na analizowanym obszarze są pojazdy poruszające się po ulicy Swarzędzkiej, stanowiącej zachodnią granicę obszaru części A.

Przepisy art. 114 ust. 1 Ustawy Prawo ochrony środowiska nakazują, aby przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazać tereny, które należą do poszczególnych rodzajów terenów (wskazanych w art. 113 ust. 2 ww. ustawy), dla których ustalone są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W związku z powyższym, w przedmiotowym projekcie planu ustalono nakaz zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku:

- dla terenów oznaczonych na rysunku symbolami MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dla terenów oznaczonych na rysunku symbolami MN/U jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji usług oświaty jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- dla terenów oznaczonych na rysunku symbolami US jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- dla terenu oznaczonego na rysunku symbolem U w przypadku lokalizacji usług oświaty jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Ponadto w sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu działalność prowadzi firma Bros, co może stanowić źródło hałasu przemysłowego, ale oddziaływanie to powinno zostać zamknięte w granicy obszaru zajmowanego przez teren firmy. Jednakże zgodnie z Ustawą Prawo ochrony środowiska art. 144 ust 2 uciążliwości nie mogą powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza teren na którym prowadzona jest inwestycja.

W związku z powyższym stwierdza się, że ustalenia planu w zakresie ochrony przed hałasem powinny optymalnie zabezpieczyć tereny wymagające komfortu akustycznego przed jego utratą.

3. Oddziaływanie na krajobraz, szatę roślinną i różnorodność biologiczną

Istotne zmiany w lokalnej różnorodności biologicznej i szacie roślinnej związane są zazwyczaj z wprowadzeniem znaczących zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów, prowadzącym do bezpośredniego zniszczenia powierzchni siedlisk lub też drastycznych zmian lokalnych warunków siedliskowych.

W przypadku obszaru objętego granicami analizowanego projektu mpzp, znaczące zmiany w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów związane będą z realizacją zabudowy na terenach dotąd niezabudowanych, użytkowanych rolniczo bądź porośniętych spontanicznie pojawiającą się roślinnością, w tym roślinnością wysoką. W nieco mniejszym stopniu (głównie z uwagi na mniejszą powierzchnię) zmiany te związane będą z realizacją nowych elementów układu komunikacyjnego oraz realizacją nowych elementów sieci infrastruktury technicznej.

Prognozuje się, że realizacja wspomnianych inwestycji związana będzie w większości przypadków z koniecznością usunięcia pokrywy roślinnej, a tym samym zniszczeniem dotychczasowych miejsc występowania i żerowania części przedstawicieli lokalnej fauny. Skutkiem realizacji znacznej części ustaleń projektu mpzp będzie zatem uszczuplenie powierzchni funkcjonujących na obszarze opracowania siedlisk, dostępnych dla występujących tu dotychczas gatunków roślin i zwierząt. Prognozuje się, iż w miejscu powierzchni użytkowanych rolniczo, pojawią się zbiorowiska typowe dla terenów antropogenicznie przekształconych, towarzyszących projektowanej zabudowie. Najprawdopodobniej na terenach tych pojawi się roślinność nasadzana w obrębie przydomowych ogrodów, kształtowanych w znacznej mierze przy zastosowaniu roślinności ozdobnej. Z punktu widzenia kształtowania lokalnej bioróżnorodności oraz ochrony szaty roślinnej niezwykle ważna jest obecność skupisk zieleni wysokiej (rzędów drzew i skupisk krzewów). Zakłada się zatem, iż do najważniejszych ustaleń projektu mpzp należeć będzie wyznaczenie terenu lasów (ZL), stref zieleni wysokiej oraz strefy zieleni towarzyszącej zabudowie, co pozwoli na zachowanie najbardziej wartościowej zieleni w obszarze opracowania.

Istotnych, negatywnych oddziaływań na kształtowanie różnorodności biologicznej nie przewiduje się także w odniesieniu do etapu realizacji poszczególnych inwestycji. Ewentualne zwiększenie hałasu generowanego w obrębie projektowanej zabudowy oraz zintensyfikowanie wykorzystania tych terenów przez przyszłych użytkowników zabudowy, najprawdopodobniej nie spowoduje trwałego zmniejszenia różnorodności gatunkowej występujących tu dotychczas organizmów.

Analizując prognozowany wpływ realizacji nowych inwestycji na lokalną bioróżnorodność oraz szatę roślinną należy wspomnieć, że w przypadku przedmiotowego obszaru nie wskazuje się terenów, których sposób zagospodarowania i użytkowania wpływa w sposób szczególny na kształtowanie tutejszej bioróżnorodności (brak terenów o dużej wartości przyrodniczej lub też charakteryzujących się występowaniem różnorodnych warunków siedliskowych) – w przeważającej części przekształceniom ulegną pola uprawne.

Ze względu na skalę oraz powierzchnię przewidywanych przekształceń, dla utrzymania lokalnej różnorodności biologicznej niezwykle istotne będzie respektowanie zapisów wprowadzonych w odniesieniu do terenów przeznaczonych pod zabudowę, w kontekście maksymalnej powierzchni zabudowy działki budowlanej, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia oraz wprowadzenie wymogu ochrony istniejących drzew. Realizacja zapisów dotyczących kształtowania zieleni na całym obszarze projektu mpzp przyczyni się do wytworzenia na terenach przeznaczonych pod zabudowę niewielkich enklaw zieleni, które mogą stanowić atrakcyjne miejsca dla przedstawicieli pospolitych gatunków zwierząt (szczególnie w przypadku obecności zieleni wysokiej). Nowe nasadzenia zieleni stanowić będą ponadto częściową rekompensatę strat poniesionych przez środowisko, powstających w wyniku usunięcia roślinności kolidującej z nowymi inwestycjami budowlanymi oraz przekształcenia i uszczelnienia powierzchni ziemi.

Reasumując, nie przewiduje się wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej różnorodności biologicznej i szaty roślinnej, wynikających z realizacji ustaleń projektu planu. Warunkiem wyeliminowania możliwości zaistnienia oddziaływań o negatywnym charakterze będzie natomiast restrykcyjne przestrzeganie ustaleń przedmiotowego projektu mpzp oraz respektowanie obowiązujących przepisów prawa.

W kontekście oddziaływań na krajobraz prognozuje się, że docelowa realizacja projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wpłynie w znacznym stopniu na kształtowanie walorów krajobrazowych większości zlokalizowanych w jego granicach terenów. Przyczyną wystąpienia takich oddziaływań będzie przede wszystkim realizacja zabudowy oraz dróg. Realizacja nowych obiektów budowlanych na terenach dotąd niezabudowanych, niewątpliwie będzie oddziaływać na kształtowanie i odbiór wizualny przestrzeni w obrębie powierzchni przeznaczonych pod lokalizację nowych inwestycji budowlanych. Dla kształtowania walorów lokalnego krajobrazu, w obrębie, którego pojawią się nowe obiekty kubaturowe, niezwykle istotne będzie zatem przestrzeganie zapisów projektu mpzp w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy, dotyczących w szczególności jej maksymalnej powierzchni, intensywności zabudowy oraz maksymalnej wysokości budynków. Jednym z najważniejszych wymogów, wpływających na kształtowanie walorów przestrzennych, będzie również lokalizowanie zabudowy zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy czy powierzchni nowo wydzielanych działek budowlanych. Pozytywny wydźwięk – w kontekście wpływu na walory krajobrazowe przedmiotowego obszaru – będzie miało także przestrzeganie zapisów projektu mpzp, określających kształt dachów w obrębie projektowanej zabudowy. Wyeliminowanie możliwości swobodnego i nieograniczonego sposobu lokalizacji zabudowy na

poszczególnych działkach budowlanych, sprzyjać będzie kształtowaniu zabudowy w sposób uporządkowany.

Z punktu widzenia kształtowania lokalnego krajobrazu niezwykle istotne będzie wyznaczenie terenu lasu (ZL) o łącznej powierzchni 2,32 ha, na którym obowiązywać będzie nakaz prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzenia lasów. Utrzymanie dotychczasowej funkcji i sposobu zagospodarowania tego terenu oraz ograniczenie możliwości realizacji w jego granicach istotnych zmian, wpływać będzie na utrzymanie jednych z najważniejszych elementów kształtujących walory przestrzeni omawianego obszaru. Dla kształtowania przestrzeni niezwykle istotne będzie respektowanie zapisów projektu mpzp odnoszących się do sposobu kształtowania zieleni na całym obszarze opracowania. Utrzymanie w możliwie maksymalnym stopniu istniejącej zieleni – a w szczególności występujących na obszarze opracowania drzew – sprzyjać będzie ograniczeniu zmian w percepcji walorów tutejszego krajobrazu. W tym kontekście pozytywnie ocenić należy zatem wprowadzenie zapisów wymagających utrzymania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, wyznaczonych stref zieleni wysokiej, stref zieleni towarzyszącej zabudowie oraz strefy zieleni izolacyjnej, a także ochrony istniejących drzew. Utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej oraz realizacja nowych nasadzeń, poza oczywistymi korzyściami ekologicznymi, stanowić będzie czynnik wpływający pozytywnie na zachowanie walorów estetycznych przestrzeni.

Analizując możliwość wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnego krajobrazu, wspomnieć można także o możliwości wystąpienia lokalnych i czasowych oddziaływań na etapie realizacji poszczególnych inwestycji. Oddziaływania te związane będą z pojawieniem się wykopów, nasypów, miejsc składowania materiałów budowlanych, czy też tymczasowych konstrukcji (w obrębie placów budowy) oraz maszyn budowlanych, niezbędnych dla zrealizowania poszczególnych inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych. Zakłada się jednak, iż po zakończeniu prac oddziaływania te całkowicie ustaną i nie będą miały wpływu na kształtowanie tutejszego krajobrazu.

W celu prawidłowego kształtowania ładu przestrzennego na terenach przeznaczonych pod zabudowę projekt planu wprowadza ponadto następujące zasady:

- 1) zakaz lokalizacji, budowania i rozbudowywania obiektów budowlanych i urządzeń, które wpływają negatywnie na ład przestrzenny, a w tym:
  - tymczasowych obiektów budowlanych, z wyjątkiem urządzeń zaplecza budów lokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie terenu budowy, obiektów kontenerowych oraz ogródków gastronomicznych,
  - sytuowania nowych nadziemnych sieci infrastruktury technicznej,

- stosowania dla elewacji i dachu kolorystyki o odcieniach różu, fioletu, zieleni i niebieskiego,
  - lokalizacji ogrodzeń pełnych z elementów prefabrykowanych;
- 2) lokalizację zabudowy zgodnie z liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu;
  - 3) zachowanie, przebudowy i nadbudowy istniejących budynków lub ich części, usytuowanych na terenach zabudowy, poza obszarem ograniczonym przez linie zabudowy,
  - 4) dopuszczenie wysunięcia przed linię zabudowy takich elementów jak:
    - balkony, wykusze, loggie, zadaszenia nad wejściami, przedsionki, schody zewnętrzne, pochylnie, tarasy, części podziemne budynku - maksymalnie o 1,5 m,
    - okapy, gzymsy, podokienniki, ryzality - maksymalnie o 0,8 m.

Szata roślinna w omawianej części Janikowa, za wyjątkiem terenu lasu (ZL) oraz wskazanej strefy zieleni towarzyszących zabudowie, jest dość uboga i monotonna. Ponadto na terenie opracowania nie stwierdzono występowania żadnych dziko występujących gatunków roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową, na mocy prawa. Jednakże na skutek przekształcenia terenów aktualnie niezabudowanych zmniejszona zostanie powierzchnia biologicznie czynna terenów. Niekorzystny wpływ na tutejszą szatę roślinną nastąpi również na etapie realizacji większości inwestycji.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu ustaleń mpzp na szatę roślinną oraz różnorodność biologiczną wprowadzono ustalenia, takie jak:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- ochronę powierzchni ziemi, powietrza i wód zgodnie z przepisami odrębnymi;
- ochronę istniejących wód powierzchniowych, orientacyjnie oznaczonych na rysunku planu, na terenach 2MN/U i 1US;
- nakaz zachowania zbiorników wodnych jako otwartych, z dopuszczeniem lokalizowania przepustów, kładek i pomostów;
- lokalizację szpalerów lub rzędów drzew zgodnie z oznaczeniem na rysunku;
- zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia;

- dopuszczenie wykorzystywania nadmiaru mas ziemnych pozyskanych podczas prac budowlanych w obrębie terenu lub usuwania ich zgodnie z przepisami odrębnymi.

Podsumowując, stwierdza się, że ustalenia planu wpłyną za zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne. Jednakże zniszczeniu ulegną zbiorowiska mające niewielką wartość przyrodniczą.

4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę

Na obszarze objętym analizą rzeźba terenu nie ulegnie większym przekształceniom, ponieważ teren jest płaski, a projekt planu nie przewiduje głębokich wykopów ani usypywania wzniesień, które na stałe zmieniłyby krajobraz. Niwelacji ulegną z pewnością miejsca, na których staną nowe budynki oraz powstaną dojazdy i miejsca parkingowe. Realizacja zabudowy oraz inwestycji jej towarzyszących, niewątpliwie wymagać będzie konieczności dokonania zmian w dotychczasowym ukształtowaniu terenu oraz właściwościach podłoża. Realizacja nowych inwestycji wymaga przeprowadzenia szeregu ingerujących w powierzchnię ziemi i podłoże prac budowlanych, związanych m.in. z wykonaniem wykopów pod fundamenty budynków, przemieszczeniem znacznych ilości mas ziemnych, wprowadzeniem do profilu glebowego elementów konstrukcyjnych budynków i innych obiektów budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów, wpływających na zmianę dotychczasowych właściwości fizycznych i chemicznych podłoża (np. jego przepuszczalności oraz właściwości plastycznych). Do najbardziej istotnych zjawisk, jakie wystąpią w wyniku wprowadzanych zmian, należy zatem zaliczyć trwałe uszczelnienie powierzchni ziemi oraz usunięcie wierzchniej warstwy gleby w obrębie terenów przeznaczonych bezpośrednio pod posadowienie projektowanych budynków. Skala niekorzystnych oddziaływań będzie większa w przypadku realizacji kondygnacji podziemnych (przy uwzględnieniu lokalnych warunków gruntowo-wodnych).

Należy podkreślić, iż negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe wystąpią przede wszystkim w obrębie powierzchni przeznaczonych bezpośrednio pod posadowienie budynków. Prognozuje się, iż w przypadku pozostałych powierzchni działek budowlanych (w tym na terenach wykorzystywanych w trakcie prowadzenia prac realizacyjnych), skala niekorzystnych oddziaływań będzie znacznie mniejsza. We wspomnianych powyżej przypadkach, zmiany w lokalnych warunkach gruntowych wynikać będą przede wszystkim z faktu czasowego składowania materiałów budowlanych oraz wykorzystywania powierzchni na potrzeby zapewnienia dojazdu i zaopatrzenia, skutkującego

zniszczeniem wierzchniej warstwy gleby oraz nadmiernym utwardzeniem i uszczelnieniem terenu. Należy natomiast podkreślić, że oddziaływania te będą dotyczyły jedynie etapu realizacji poszczególnych inwestycji, a ich skutki będą w znacznej mierze odwracalne.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża wystąpić mogą również w przypadku przeprowadzenia robót budowlanych w zakresie realizacji nowych elementów układu drogowego oraz sieci infrastruktury technicznej, realizowanych w związku z pojawieniem się projektowanej zabudowy.

Wśród najbardziej istotnych założeń omawianego projektu mpzp wskazać należy wyznaczenie terenu lasu, stref zieleni wysokiej, strefy zieleni towarzyszącej zabudowie oraz strefy zieleni izolacyjnej, dla których wprowadza się zakaz lokalizacji budynków. Utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenu lasu, przy jednoczesnym respektowaniu wymogu utrzymania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na pozostałych terenach przeznaczonych pod zabudowę, pozwoli na wyeliminowanie zagrożeń wynikających ze znacznych przekształceń powierzchni ziemi i gruntu na skutek realizacji nowych inwestycji budowlanych. W celu zminimalizowania skali występowania negatywnych oddziaływań na ukształtowanie powierzchni ziemi i warunki gruntowe, jakie wystąpią w przypadku realizacji ustalonych w projekcie planu zamierzeń inwestycyjnych (w obrębie terenów wskazanych pod zabudowę), do projektu planu wprowadzono natomiast zapisy ustalające maksymalną powierzchnię zabudowy na terenach, na których ich realizacja została umożliwiona. Jednocześnie dla wszystkich terenów przewidzianych pod zabudowę określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach działki budowlanej (od 30% do 50%). Działania te pozwolą na ograniczenie możliwości drastycznego uszczuplenia lub całkowitego wyeliminowania powierzchni biologicznie czynnych w obrębie poszczególnych terenów, gwarantując tym samym ograniczenie skali przekształcenia powierzchni ziemi i warunków gruntowych w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę. W kontekście konieczności eliminacji ze środowiska czynników powodujących pogorszenie jego stanu, w tym również pogorszenie jakości gleb i lokalnych warunków gruntowych, istotne będzie realizowanie zapisów projektu mpzp w zakresie sposobu prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej (opisanych szczegółowo w kolejnym rozdziale prognozy).

Z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi za korzystne uznaje się także wprowadzenie wymogu zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia (co wpłynie na zmniejszenie ryzyka niekorzystnych zjawiska związanych z erozją) oraz wprowadzenie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem przedsięwzięć

dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej (co zmniejszy ryzyko prowadzenia działalności mającej szczególnie niekorzystny wpływ na środowisko – w tym również powierzchnię ziemi i warunki gruntowe).

Reasumując, realizacja inwestycji przewidzianych zgodnie z ustaleniami projektu planu niewątpliwie przyczyni się do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe w obrębie terenów przeznaczonych pod lokalizację projektowanej zabudowy, jednakże realizacja zapisów ograniczających skalę zabudowy oraz wymagających zachowania odpowiedniego udziału powierzchni niezabudowanych i biologicznie czynnych pozwoli ograniczyć skalę tego zjawiska.

5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Skutki realizacji ustaleń planu miejscowego w zakresie oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne powiązane są ściśle ze skutkami oddziaływań na powierzchnię ziemi. Zmiany tych elementów środowiska decydują o stanie siedlisk, należą do zmian trwałych i mogą stanowić przyczyną zmiany wśród pozostałych nieożywionych i ożywionych komponentów środowiska przyrodniczego.

Analiza ustaleń przedmiotowego projektu planu pod kątem utrzymania obecnych warunków hydrologicznych obszaru opracowania wskazuje na to, że realizacja jego ustaleń powinna zapewnić ochronę istniejącym zasobom wodnym oraz istniejących tam niewielkich zbiorników wodnych. W tym zakresie szczególnie istotne jest ustalenie dotyczące ochrony walorów krajobrazowych i różnorodności biologicznej, w tym ochronę wód powierzchniowych oraz towarzyszących im naturalnych zbiorowisk roślinnych.

Utrzymaniu odpowiedniego poziomu zasobów wód służy zapis ustalający ochronę istniejących wód powierzchniowych, orientacyjnie oznaczonych na rysunku planu, na terenach 2MN/U i US, a także nakaz zachowania zbiorników wodnych jako otwartych, z dopuszczeniem lokalizowania przepustów, kładek i pomostów.

Lokalizacja każdego nowego budynku, jak również roboty w zakresie sieci infrastruktury technicznej, skutkować będą między innymi trwałym uszczelnieniem terenów przeznaczonych bezpośrednio pod budynek czy miejsca postojowe oraz ograniczeniem powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych.

Nowa zabudowa mieszkaniowa przewidziana ustalenia projektu planu stanowić będzie źródła ścieków komunalnych. W związku z powyższym projekt planu ustala odprowadzenie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem ich gromadzenia w szczelnych zbiornikach bezodpływowych do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej – co uznaje się za rozwiązanie korzystne z punktu widzenia ochrony wód przed zanieczyszczeniem.

Kolejną grupę ścieków stanowią wody opadowe i roztopowe. Niekorzystne jest powiększanie obszarów przeznaczonych pod zabudowę, co powoduje zmniejszenie zdolności infiltracji gruntów przypowierzchniowych oraz większy odpływ wód opadowych i roztopowych z terenów za pośrednictwem sieci kanalizacji. Powoduje to zagrożenie obniżenia się poziomu wód gruntowych, zmniejszenia ich zasobów i nadmiernego przesuszenia gruntu. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania przedmiotowego planu, zapisano:

- na terenach MN, MN/U, U, US, ZL, ZP/IT, E zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów dróg do sieci kanalizacji deszczowej lub zbiorników retencyjnych, z dopuszczeniem zagospodarowania wód na terenie;
- dopuszczenie zastosowania nawierzchni przepuszczalnych dla odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z dojeżdż, dojazdów.

Dodatkowo w zakresie parametrów zabudowy dla każdego terenu ustalono minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz zachowanie powierzchni wolnych od utwardzenia jako biologicznie czynnych.

Ponadto w projekcie planu ustalono nakaz ochrony wód podziemnych, ze względu na położenie w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno”, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla subzbiornika Inowrocław–Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wgłębnym usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika. Zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogą przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych.

W projekcie planu ustalono zatem zaopatrzenie w wodę wyłącznie z sieci wodociągowej oraz zakazano budowy indywidualnych ujęć wód podziemnych.

W związku z powyższym, ww. rozwiązania w sposób optymalny powinny zabezpieczyć środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem, zarówno ściekami komunalnymi, jak również wodami opadowymi i roztopowymi.

6. Oddziaływanie na faunę

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań na przedstawicieli lokalnej fauny, wynikających z realizacji ustaleń analizowanego projektu mpzp. Czynnikiem, który w sposób najbardziej istotny będzie wpływał na zminimalizowanie skali występowania ewentualnych negatywnych oddziaływań, będzie zachowanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania funkcjonujących tu terenów zieleni (w tym przede wszystkim terenów lasów) stanowiących miejsce występowania i żerowania pospolitych przedstawicieli świata zwierząt. Zakłada się, iż docelowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów może wpłynąć negatywnie jedynie na możliwość pojawiania się w granicach przedmiotowego obszaru gatunków zwierząt związanych z terenami otwartymi.

Niemniej, realizacja części ustaleń projektu mpzp związana będzie z występowaniem negatywnych oddziaływań na zwierzęta o zróżnicowanym zasięgu i natężeniu. Pojawia się one głównie na skutek ograniczenia dostępnej dla zwierząt powierzchni życiowej – w wyniku trwałego uszczelnienia powierzchni ziemi, a także czasowego ograniczenia powierzchni dostępnych dla zwierząt na skutek prowadzenia robót budowlanych w zakresie realizacji poszczególnych inwestycji (okresowe i ograniczone przestrzennie zjawisko zniszczenia pokrywy roślinnej i wierzchniej warstwy gleby). Czynnikiem powodującym ograniczone czasowo zmniejszenie różnorodności przedstawicieli świata zwierzęcego będzie również wzrost natężenia hałasu, związanego z pracą maszyn budowlanych i transportem materiałów budowlanych za pomocą ciężkich pojazdów. W sposób długofalowy na ograniczenie lokalnej różnorodności gatunkowej wpłynąć może pojawienie się barier przestrzennych, utrudniających migrację części gatunków – pojawienie się zabudowy kubaturowej, realizacja nowych dróg oraz lokalizacja ogrodzeń na terenach zabudowy.

Rozwiązaniem wpływającym korzystnie na zminimalizowanie zasięgu negatywnych oddziaływań w odniesieniu do występujących tu pospolitych gatunków zwierząt, jest wyznaczenie terenu wyłączonego z zabudowy – terenu lasów oraz wymóg zagospodarowania zielenią wysoką strefy zieleni wysokiej, strefy zieleni towarzyszącej zabudowie oraz strefy zieleni izolacyjnej, co pozwoli na zachowanie oraz uzupełnianie występującej tu roślinności wysokiej. Jest to szczególnie ważne dla zachowania różnorodności gatunkowej tutejszej ornitofauny oraz utrzymania łączności ekologicznej między poszczególnymi terenami.

Kolejnym korzystnym rozwiązaniem jest określenie dla wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę (MN, MN/U, U, US, ZP/IT, E) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w obrębie poszczególnych działek budowlanych oraz ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni

wolnych od utwardzenia. W tym kontekście niezwykle ważne jest także wprowadzenie zapisu ustalającego zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń. Docelowe i pełne zrealizowanie wspomnianych ustaleń zapobiegnie zbyt intensywnej zabudowie poszczególnych działek budowlanych, ograniczając jednocześnie możliwość trwałego uszczelnienia znacznych połaci powierzchni dostępnej dotychczas dla zwierząt.

Podsumowując, realizacja części inwestycji przewidzianych zgodnie z ustaleniami omawianego projektu mpzp może skutkować wystąpieniem zjawisk wpływających niekorzystnie na przedstawicieli tutejszej fauny, jednakże skala tych zjawisk nie powinna wpłynąć w sposób trwały na kształtowanie różnorodności gatunkowej zwierząt występujących na całym analizowanym obszarze. Warunkiem koniecznym dla utrzymania różnorodności lokalnej fauny będzie natomiast respektowanie ustaleń projektu mpzp oraz przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska oraz ochrony przyrody.

7. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Analizowany obszar położony jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych. W celu jego ochrony projekt planu ustala nakaz ochrony wód podziemnych, ze względu na położenie w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno”, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz ustalono zaopatrzenie w wodę pitną wyłącznie z sieci wodociągowej i zakazano budowy indywidualnych ujęć wód podziemnych.

Aktualne zapotrzebowanie na wodę na obszarze GZWP nr 143 z utworów neogeńsko-paleogeńskich wynosi 57 895,2 m³ /d, co stanowi 35,6% zasobów odnawialnych. Sumaryczna wielkość zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych wynosi 416 304 m³/d, co odpowiada 256,3% w stosunku do ustalonych zasobów odnawialnych. Na podstawie wyników badań modelowych i analizy zgromadzonych danych o wielkości aktualnej eksploatacji poszczególnych ujęć wód podziemnych, jak również ilości wód możliwych do wykorzystania wynikających z pozwoleń wodnoprawnych i decyzji zatwierdzających zasoby eksploatacyjne, można stwierdzić, że na większości obszaru zbiornika istnieje zagrożenie związane z deficytem ilości wód dostępnych do zagospodarowania. Wielkość zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ok. 4,5-krotnie przewyższa ilość wód dostępnych do zagospodarowania w całym obszarze GZWP nr 143.

Dla subzbiornika Inowrocław–Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wgłębnym

usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika. Zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogąc przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych.

W związku z powyższym, ww. rozwiązania w sposób optymalny powinny zabezpieczyć i ochronić zasoby naturalne – w tym przypadku ochronę wód podziemnych, ze względu na położenie w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno”.

8. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

W analizowanym projekcie planu nie dopuszcza się lokalizacji jakichkolwiek nowych znaczących źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Projekt planu nie odnosi się do możliwości lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Dopuszczenia i ograniczenia w tym zakresie uregulowane zostały w Ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej, która jest aktem nadrzędnym w stosunku do planu miejscowego.

9. Oddziaływanie na ludzi

Realizacja inwestycji przewidzianych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A skutkować będzie pojawieniem się czynników mogących wpływać w różnorodny sposób na mieszkańców terenów sąsiednich. Przewiduje się, że niekorzystne oddziaływania na ludzi, związane mogą być ze zjawiskami występującymi przede wszystkim na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, obejmującymi m.in. czasowy i lokalny wzrost zapylenia (na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych) oraz wzrost hałasu (związany z pracą sprzętu budowlanego oraz zwiększeniem natężenia ruchu pojazdów na terenach inwestycyjnych). Należy jednak podkreślić, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny – po zakończeniu realizacji poszczególnych inwestycji oddziaływania te ustaną i nie będą przyczyną pojawiania się dyskomfortu w odczuciu mieszkańców.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu jakości życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców terenów sąsiednich niezbędne było także podjęcie działań pozwalających na zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Działania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony zdrowia mieszkańców, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza i klimatu akustycznego) pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań na schorzenia związane z postępującym zanieczyszczeniem środowiska. W związku z powyższym, konieczne było wprowadzanie takich ustaleń, których realizacja pozwoliłaby na zminimalizowanie ryzyka istotnego pogorszenia jakości środowiska, a co za tym idzie pogorszenia jakości życia mieszkańców Janikowa i okolic. Z uwagi na powyższe, do analizowanego projektu planu wprowadzono zapisy dotyczące między innymi:

- ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego – ustalenie w zakresie zaopatrzenia w ciepło stosowania paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi, a w sposób pośredni także wszystkie zapisy odnoszące się do kształtowania zieleni na obszarze projektu mpzp;
- zasad prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej – dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń służących do retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, na terenach MN, MN/U, U, US, ZL, ZP/IT, E zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi, odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów dróg do sieci kanalizacji deszczowej lub zbiorników retencyjnych, z dopuszczeniem zagospodarowania wód na terenie, dopuszczenie zastosowania nawierzchni przepuszczalnych dla odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z dojeżdż, dojazdów, a także odprowadzenie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem ich gromadzenia w szczelnych zbiornikach bezodpływowych do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej;
- kształtowania zieleni – zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych, zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, wyznaczenie stref zieleni wysokiej, strefy zieleni towarzyszącej zabudowie oraz strefy zieleni izolacyjnej).

Bezpośredni i korzystny wpływ na zachowanie komfortu życia mieszkańców Janikowa będzie miała natomiast realizacja zapisów w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, ustalających powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczających prowadzenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Reasumując, nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie planu miejscowego.

10. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Obszar opracowania położony jest w całości poza terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych. Nie przewiduje się zatem, aby przyszłe dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego planem zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej w projekcie planu ustalono ochronę zabytków archeologicznych w strefie stanowisk archeologicznych wskazanych na rysunku, ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.

11. Oddziaływanie transgraniczne

Planowane przedsięwzięcia mają charakter lokalny i nie będą emitować zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Ponadto, z uwagi na położenie miejscowości Janikowo i gminy Swarzędz, realizacja zapisów analizowanego planu miejscowego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęcie rozwiązań, które proponuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A wywoła zmiany w środowisku. Jednakże zapisy projektu planu są precyzyjne, a ich realizacja powinna zapewnić optymalną ochronę środowiska przyrodniczego na analizowanym terenie oraz w jego otoczeniu. oddziaływań na kształtowanie lokalnej szaty roślinnej, wynikających

z realizacji jego ustaleń. Niemniej, realizacja projektowanych inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych, związana będzie z wystąpieniem oddziaływań o zróżnicowanym charakterze i intensywności, zależnej głównie od stopnia dotychczasowego zainwestowania poszczególnych działek budowlanych. Należy podkreślić, że inwestycje te miałyby miejsce również w przypadku braku planu miejscowego i były realizowane na podstawie decyzji administracyjnych w mniej kontrolowany sposób.

Możliwość wprowadzenia rozwiązań alternatywnych została ograniczona w znaczący sposób zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz”, które określa kierunki rozwoju przestrzennego poszczególnych obszarów. Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A stanowi alternatywę dla rozwiązań przestrzennych, które mogłyby zostać przyjęte dla tego terenu wskutek wydanych decyzji administracyjnych – decyzje o ustaleniu warunków zabudowy, co ma miejsce w przypadku braku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Do najważniejszych skutków realizacji ustaleń analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A należeć będzie określenie docelowej funkcji wszystkich terenów znajdujących się w granicach przedmiotowego obszaru.

W kontekście ustaleń omawianego w prognozie projektu planu, istotne będzie zatem monitorowanie sposobu realizacji ustaleń mpzp, ze szczególnym naciskiem na następujące zagadnienia dotyczące:

- realizacji ustaleń nakazujących utrzymanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych oraz zachowania określonych parametrów zabudowy na terenach zabudowy – MN, MN/U, U, US, ZP/IT, E,
- przestrzegania ustaleń wymagających dotrzymania standardów akustycznych na MN, MN/U, US oraz w razie konieczności na terenie U,
- przestrzegania ustalenia w zakresie zaopatrzenia w ciepło stosowania paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub

zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi,

- respektowania wprowadzonego dla obszaru projektu mpzp zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Po realizacji ustaleń planu proponuje się monitoring:

- systemów unieszkodliwiania ścieków (2 razy w roku),
- skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami (2 razy w roku).

Należy też zaznaczyć, że precyzyjne określenie częstotliwości monitoringu oraz podanie jego zakresu na obecnym etapie projektowania jest bardzo utrudnione. Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określają możliwe sposoby zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów, jednak uchwalenie planu nie oznacza automatycznej realizacji jego ustaleń, co w znacznym stopniu może utrudnić prowadzenie monitoringu w pełnym zakresie.

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, Państwowy Instytut Geologiczny, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych, a także pomiary poziomów hałasu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska.

Precyzyjne określenie częstotliwości monitoringu oraz podanie jego zakresu nie jest możliwe na obecnym etapie projektowania, niemniej wskazuje się, iż w celu szczegółowego

określenia wpływu realizacji ustaleń mpzp najbardziej korzystne byłoby prowadzenie badań monitorujących stan poszczególnych komponentów środowiska (powietrza atmosferycznego, wód podziemnych itd.) raz w roku. Jednakże zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu powinien być dostosowany do stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych ustaleń projektu mpzp, dotyczących lokalizacji nowych inwestycji (budowlanych, infrastrukturalnych itd.).

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A. Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej w Swarzędzu, zawierający ustalenia realizacyjne planu oraz rysunek projektu planu w skali 1: 2000.

Obszar objęty planem miejscowym zlokalizowany jest w Janikowie, w rejonie ulicy Swarzędzkiej – stanowiącej jego zachodnią granicę, na północ od ulicy Ogrodniczej i na południe od ulicy W. Studniarskiego. Zajmuje on teren powierzchni 84,9 ha. Teren objęty opracowaniem położony jest w większości w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka objętego ochroną na podstawie Rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego Nr 5/93 z dnia 20 września 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, która została zmieniona Uchwałą Nr XXII/597/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 września 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka. W jego granicach znajduje się również las, który podlega ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Obszar objęty opracowaniem jest aktualnie w większości niezabudowany – główne zagospodarowanie stanowią grunty niezabudowane i użytkowane rolniczo. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub mieszkaniowo-usługowa zlokalizowana jest przy ulicach: Ogrodniczej, przy której zlokalizowana jest także zabudowa usług sportu i rekreacji – korty tenisowe oraz gospodarstwo rolne – zabudowa zagrodowa.

W pierwszej części prognozy scharakteryzowano środowisko przyrodnicze w podziale na poszczególne komponenty oraz ich wzajemne powiązania, w tym: warunki geologiczno-gruntowe, rzeźbę terenu, warunki glebowe, warunki wodne, florę, faunę, klimat lokalny i wartości kulturowe.

W jego obrębie występuje główny zbiornik wód podziemnych: Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno Na omawianym obszarze występują

dwa niewielkie zbiorniki wodne. Nie występują tu rowy melioracyjne. Badany teren należy do Jednolitej Części Wód Powierzchniowych Nr PLRW600001859299 Główna do zlewni Zbiornika Kowalskiego do ujścia.- typ nieokreślony kanały i zbiorniki zaporowe. Analizowany obszar położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 60. Wody gruntowe zalegają na głębokości poniżej 5-10 m ppt. Główny typ gleb reprezentują gleby kompleksu żyniego, bardzo słabego, żytio łubinowego, gleby typu piaskowego różnych typów genetycznych: bielcowe, rdzawe, brunatne kwaśne, gleby piaskowe – piaski luźne oraz gleby kompleksu zbożowo-pastewnego słabego, gleby typu czarne ziemie, gleby piaskowe – piaski słabo gliniaste. Zgodnie z mapą sozologiczną w obszarze objętym planem występują grunty orne chronione i pozostałe oraz grunty antropologiczne obszarów zabudowanych o zabudowie luźnej. Wskazano ponadto degradację gleb – gleby zdegradowane – zerodowane. Gleby pod względem bonitacyjnym zaliczono do gleb ornych słabych, mało żyznych i nieurodzajnych, należących do VI i V klasy oraz częściowo do gleb IVa i IVb. W krajobrazie obszaru opracowania dominują pola uprawne, a na niewielkim fragmencie las, założony na gruntach porolnych, co ma odzwierciedlenie w jego strukturze i jakości. Analizowany teren nie posiada żadnych cennych, pod względem gatunkowym czy wiekowym roślin. Wartościowe zadrzewienia towarzyszą lasowi, który podlega ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Świat zwierząt reprezentowany jest przez drobne ssaki i ptaki a na terenach leśnych również większe ssaki, takie jak sarna czy lis. Na badanym terenie nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do ewidencji zabytków. Według Archeologicznego Zdjęcia Polski występują tu stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.

W tej części prognozy opisano także istniejący stan środowiska pod względem ochrony jakości powietrza, wód, klimatu akustycznego oraz pól elektromagnetycznych. Na stan powietrza w omawianej części Janikowa, w gminie Swarzędz ma wpływ przede wszystkim sąsiedztwo terenów otwartych. Klimat akustyczny może zostać potencjalnie zagrożony przez ruch komunikacyjny, głównie w ulicy Swarzędzkiej.

W drugiej części stwierdzono, że ze względu na występujące różne funkcje przedmiotowego terenu zachodzi konieczność sporządzenia planu miejscowego, który wyznaczy funkcje poszczególnych terenów. Ponadto szczegółowo omówiono zapisy projektu planu i wskazano na powiązania ich z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz”. Stwierdzono, iż projekt planu ustalając przeznaczenie obszaru pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej (MN/U), teren zabudowy usługowej – sportu i rekreacji (US), teren usług (U), teren lasu (ZL), tereny zieleni i infrastruktury

technicznej (ZP/IT), tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki (E), tereny dróg wewnętrznych (KDW), tereny dróg publicznych (KD) nie narusza ustaleń studium. Wykazano także, że brak planu na analizowanym terenie nie gwarantuje władzom gminy wystarczającej kontroli nad procesami inwestycyjnymi, co z kolei może przyczynić się do jego zagospodarowania w sposób przypadkowy i niekorzystny dla całości terenu, nie uwzględniający zasad ładu przestrzennego oraz przeznaczenia i charakteru terenów sąsiednich. Stwierdzono ponadto, że na analizowanym fragmencie Janikowa nie zaobserwowano, potwierdzonych monitoringiem lub pomiarami, istotnych problemów ochrony środowiska ważnych z punktu widzenia projektu sporządzanego dokumentu.

Następnie omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, istotne z punktu widzenia projektu planu. W tym zakresie przeanalizowano następujące dokumenty: Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych, Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie ocen i zarządzania jakością otaczającego powietrza, Europejską Konwencję Krajobrazową sporządzoną we Florencji dnia 20 października 2000 r., Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy oraz „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

W kolejnej, głównej części opracowania, omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Streszczając tę część należy stwierdzić, co następuje:

- nowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza będą instalacje grzewcze zlokalizowane w obrębie powstającej zabudowy. Realizacja ustaleń planu nie powinna wpłynąć w znaczący sposób na zmianę warunków klimatu lokalnego i jakość powietrza atmosferycznego,
- ustalenia planu w zakresie ochrony przed hałasem będą optymalnie zabezpieczać tereny wymagające komfortu akustycznego przed jego utratą,
- realizacja ustaleń planu miejscowego doprowadzi do zmian krajobrazu,
- zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania, będą miały znaczący wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża, szczególnie w miejscach lokalizacji budynków, dojazdów, dojazdów i placów parkingowych,
- rozwiązania planu miejscowego w zakresie odprowadzania ścieków powinny optymalnie zabezpieczyć środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami komunalnymi, jak również wodami opadowymi i roztopowymi,
- ustalenia planu wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne. Zniszczeniu ulegną jednak wyłącznie zbiorowiska mające

niewielką wartość przyrodniczą. Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo znacznych terenów otwartych, zakłada się, że zwierzęta z analizowanych terenów przeniosą się na okoliczne pola lub tereny lasów zlokalizowane w granicach projektu planu oraz jego sąsiedztwie,

- nie przewiduje się lokalizacji żadnych nowych znaczących źródeł promieniowania elektromagnetycznego,
- nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie planu miejscowego,
- w granicach objętych opracowaniem nie występują żadne dobra materialne, które mogłyby ulec zniszczeniu lub uszkodzeniu w wyniku realizacji jej ustaleń.

W piątej części prognozy odniesiono się do rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji planu, w tym rozwiązań alternatywnych. Stwierdzono tu, że w projekcie planu ustalono optymalne rozwiązania zapobiegające i ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz dokonano właściwego wyboru rozważanych rozwiązań alternatywnych.

W ostatniej części prognozy odniesiono się do przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu.

Projekt planu spełnia wymogi prawne i zapewnia właściwe funkcjonowanie środowiska. Zapisy planu w dużym stopniu minimalizują negatywne oddziaływanie na środowisko. Dlatego też, realizację ustaleń planu można uznać za poprawną pod względem potrzeb ochrony środowiska i prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody.

Sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A pozwoli na sformułowanie dla tego obszaru rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz ochroni teren przed niekontrolowaną i chaotyczną zabudową.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulic: Leśnej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej w Janikowie” – część A.

Załącznik nr 2

Dokumentacja fotograficzna

Rejon ulicy Ogrodniczej – zabudowa zagrodowa, pola uprawne i zadrzewienia

Rejon ulicy Ogrodniczej – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i staw

Rejon ulicy Ogrodniczej – widok w osi ulicy w kierunku wsch. – pola uprawne, zadrzewienia i kompleks użytków leśnych

Skrzyżowanie ulic Asfaltowej, Swarzędzkiej i Ogrodniczej – kapliczka, przystanek komunikacji zbiorowej, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

Rejon ulicy Ogrodniczej – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i mieszkaniowo-usługowa

Poznań, dnia 26 maja 2022 r.

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana Magdalena Drabent oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a, ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, tekst jednolity z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

